

ÜNİTE 2: KAMUSAL VE BÜYÜK MEKAN AFETLERİNE HAZIRLIK VE MÜDAHALE İÇİN EĞİTİMCİ DESTEĞİ

EĞİTİM MODÜLÜ 10: Kamusal ve Büyük Mekan Afetlerinde Temel Hayat Kurtarıcı Beceriler

Author: [Denizli İl Afet ve Acil Durum Müdürlüğü(AFAD)/ VETREADY
Proje Ortaklığı]

Project Numarası: 2024-1-ES01-KA220-VET-000257287

Co-funded by
the European Union

Eğitmen Rehberliğine Genel Bakış

- Bu Eğitim Destek Dosyası, '**Kamusal ve Büyük Mekan Afetlerinde Temel Hayat Kurtarıcı Beceriler**' başlıklı eğitim modülüne eşlik etmek üzere hazırlanmıştır.
- Amaçları şu alanlarda eğitmenlere yardımcı olmaktır:
- Modülün, birim içindeki pedagojik amaçlarını anlamak.
- Mesleki Eğitim (VET), Sürekli Mesleki Eğitim (CVET) ve yurtdışındaki vatandaşlarımızdan (diaspora) öğrencileri dahil etmek için uygun öğretim stratejileri ve araçlarını uygulamak.
- Temel faaliyetleri güvenli bir şekilde gerçekleştirmek, öğrencilerde düşünmeyi teşvik etmek ve bilginin kalıcı olmasını desteklemek.
- Sunumu, yüz yüze, çevrimiçi ve karma (hibrit) öğrenme formatlarına ve farklı öğrenci ihtiyaçlarına uyarlamak.
- **Not:** Bu modülün ve ilişkili sınavın tamamlanması, eğitmenin mesleki gelişimine katkıda bulunur ve sertifika almasıyla sonuçlanabilir.

Bu Eğitim Modülünün Öğrenme İçeriği

- Eğitim Modülünün Amacı
- Eğitim Modülünün Öğrenme Çıktıları
- Giriş: Kamusal ve Büyük Mekan Afetlerinde Temel Hayat Kurtarıcı Beceriler
- Temel Kavramlar ve Terminoloji
- Önemin Anlaşılması
- İlham Veren Eylemler ve Rol Modeller
- Bu Eğitim Modülü Neden Önemli?
- Kamusal ve Büyük Mekanlarda Meydana Gelen Doğal Afetlerde Temel Hayat Kurtarıcı Beceriler
- Depremler
- Yangınlar
- Tsunami
- Durakla ve Düşün
- Kamusal ve Büyük Mekanlarda Meydana Gelen Teknolojik/Endüstriye Afetlerinde Temel Hayat Kurtarıcı Beceriler
- Endüstriyel Patlamalar ve Kimyasal Sızıntılar
- Ulaşım ve Altyapı Kazaları
- Durakla ve Düşün
- Kamusal ve Büyük Mekanlar Meydana Gelen Biyolojik ve Sağlıkla İlgili Afetlerde Temel Hayat Kurtarıcı Beceriler
- Salgın Hastalıklar ve Epidemiler
- Gıda ve Su Kaynaklı Hastalıklar
- Duraksama ve Düşünme
- İlham Veren Eylemler ve Rol Modeller
- Keşfedilecek Daha Fazlası

Önerilen Öğretim Yöntemleri ve Araçları

Öğretim Yöntemi 1: Senaryo Tabanlı Öğrenme:

Senaryo Tabanlı Öğrenme, katılımcılara gerçekçi olaylar temelinde düşünme ve çözüm üretme fırsatı verir. Bu yöntemle bireyler, kriz durumlarında karar verme, problem çözme, ekip çalışması ve iletişim becerilerini geliştirirler. Ayrıca daha önce öğrenilen bilgileri pratik bir şekilde pekiştirirken empati ve sorumluluk duygusu kazanırlar. Risk farkındalıkları artar, önleyici davranışlar gelişir ve afet ve acil durumlara psikolojik olarak daha iyi hazırlanırlar.

Uygulama Örneği:

Örneğin, bir stadyumda maç sırasında deprem veya izdiham yaşandığını varsayan bir senaryo üzerine yapılan tartışma, katılımcıların kalabalık içinde güvenli davranış kurallarını öğrenmelerine yardımcı olur. Böyle bir çalışma, katılımcılara çıkış noktalarını nasıl kullanacaklarını, panik durumunda sakin kalmayı, başkalarına yardım etmeyi ve doğru tahliye yöntemlerini uygulamalı olarak öğretir. Bu sayede katılımcılar sadece teorik bilgi edinmekle kalmaz, aynı zamanda olası bir afet sırasında kamusal alanlarda hayat kurtarıcı davranışları uygulamayı öğrenir ve farkındalıklarını artırırlar.

Önerilen Öğretim Yöntemleri ve Araçları

Öğretim Yöntemi 2: Probleme Dayalı Öğrenme (PDÖ)

PDÖ, gerçekçi afet senaryoları kullandığından, katılımcılar deprem, yangın, patlama, ulaşım kazaları veya toksik maruziyet gibi halka açık alanlarda acil durumlar sırasında yapılacakları içselleştirir. Bu öğrenme yöntemi, öğrencilerin stresli ve değişken koşullar altında risk analizi yapma, önceliklendirme, karar verme ve alternatif çözümler üretme becerilerini geliştirir. Kamusal alanlarda meydana gelen afet ve acil durumlar koordineli eylem gerektirir. Kalabalık bir ortamda acil durumla başa çıkmak ekip çalışması ve işbirliği gerektirdiğinden, öğrencilerin bu alanlarda gelişimine yardımcı olur.

Uygulama Örneği:

Örneğin, bir metro istasyonunda bekleyen kişinin iki trenin çarpışmasına tanık olduğu bir senaryo ele alındı. Böyle bir acil durumda, kişiden riski değerlendirmesi, önce olay bölgesinin güvenliğini sağlaması ve ardından kazadan etkilenenlere yardım etmesi beklenir. Bu durumda risk analizi, önceliklendirme ve birlikte çalışma becerisi gibi yetenekler ön plana çıkar.

Önerilen Öğretim Yöntemleri ve Araçları

Öğretim Yöntemi 3: Tartışma & Soru-Cevap

Tartışma ve soru-cevap öğretim tekniği, öğrenenleri kamusal alanda bir afete maruz kaldıklarında düşünmeye teşvik etmeyi hedeflemelidir. Soru-cevap formatında ilerlemek, öğrenenlerin aktif katılımcılar olmasını teşvik edecektir. Bu sayede konunun katılımcılar tarafından daha iyi anlaşılması sağlanacaktır. Yönlendirici sorular, öğrenenlerin durumları analiz etmelerine ve bilinçli kararlar vermelerine yardımcı olur. Öğrenenler, acil durumlarda sadece kendilerini korumanın değil, aynı zamanda başkalarını korumanın da önemini anlarlar.

Uygulama Örneği:

Öğrencilerle, kaldıkları otelde gecenin geç saatlerinde odalarında duman kokusu aldıkları ve ardından tüm koridoru yoğun dumanın kapladığı bir senaryoyu tartışın. Onları böyle bir durumla karşılaştıklarında ne yapmaları gerektiği üzerine düşünmeye teşvik edin ve sorular sorarak aktif katılımlarını destekleyin.

Geliřtirici İpuçları

Gerçek hayattan ilgili örnekler kullanın.

Yerel veya tanıdık olaylardan kısa ve görsel örneklerle başlayın (örneğin, kamusal alanlarda yaşanan izdihamlar, sinemada film izlerken afete yakalanma, yerel bir kimyasal sızıntı sırasında yaşanan panik). Bu, özellikle farklı çevreden katılan diaspora öğrencileri için konuyu somutlaştırır.

Kapsayıcı tartışmaları teşvik edin.

Öncelikle basit ve teknik olmayan bir dil kullanın. Öğrencilerin tercih ettikleri dilde grup çalışması yapmalarına izin verin ve akran açıklamalarını teşvik edin. Yurtdışındaki vatandaşlarımız (diaspora) için, mümkünse temel terim veya ifadeleri birden fazla dilde sağlayın. "Bu durumda hangi seçenekler mevcuttu?" gibi sorular sorarak tartışmaları açık uçlu ve yargısız tutun.

Mantık ve empati dengesi kurun.

Analitik yöntemleri (kalabalık bir ortamda afete maruz kalındığında yaşanan panik ve stres altında analitik düşünmeyi teşvik etme) duygusal kontrollerle ("Kalabalık bir ortamda acil bir durumda nasıl hissederdim?") birleştirin. Bu, Sürekli Mesleki Eğitim (CVET) yetişkinlerinin yapılandırmaya olan ihtiyacını ve Mesleki Eğitim (VET) öğrencilerinin duygusal bağlılığını destekler.

Adaptasyon Stratejileri

Yüz Yüze Eğitim

- Katılımcılar senaryo istasyonlarında yer alır: Alışveriş merkezinde deprem, konser sırasında izdiham, otelde yangın vb.
- Küçük gruplar halinde çalışarak, sakin kalmanın önemini açıklayın ve durumu analiz etmenin ikincil risklerden nasıl koruyacağı konusunda rehberlik edin.
- Eğitimci tartışmayı yönlendirir, yön gösterir ve durumun kötüleşmesini önlemek için uyarılarda bulunur.
- Materyaller: basılı senaryo kartları, kontrol listeleri, görsel örnekler için projektör.

Çevrimiçi Eğitim

- Katılımcılar, kamusal alanlardaki afet/acil durumları gösteren kısa videolar izletir. (örneğin, konser sırasında yaşanan bir izdiham, AVM de başlayan yangın vb.)
- Her videonun ardından, böyle bir durumda hayatta kalmak veya en az şekilde etkilenmek için doğru davranış şeklinin ne olması gerektiği üzerine bir tartışma başlatılır.
- Eğitimci geri bildirim sağlar.
- Araçlar: Zoom + ekran paylaşımı, ortak beyaz tahta (Padlet veya Miro), ipuçları içeren slaytlar.

Bu Modülde Ele Alınan Temel ESCO Becerileri

Hedeflenen ESCO Çapraz Becerisi: T2 – T2-3 Kategorisi: Düşünme becerileri ve yeterlilikleri - problemlerle başa çıkma

Dayanıklılığın Sürdürülmesi

Uygulama: Kamusal alanlarda meydana gelebilecek afet senaryolarını (örneğin, otel yangını, gaz kaçağı veya stadyum izdihamı) içeren "Duraksat ve Düşün" slaytları.

Eğitmenler bu beceriyi şu şekilde vurgular:

Stres altında sakin ve toparlanmış kalmayı teşvik ederler.

Kamusal alanlarda gerçekleşebilecek acil durumlarda belirsizlikle karşılaşıldığında problemlerle nasıl başa çıkılacağına dair tartışma ortamı sağlarlar.

Problemi Çözmeye Katkıda Bulunma

Uygulama: Kriz durumlarında yapılacaklara ilişkin "Senaryo Tabanlı Tartışma" slaytları (örneğin, herkesin çıkışlara doğru koşuşturduğu bir durumda sakin kalmak ve izdihamdan kaçınmak, bir kazadan sonra bölgede hangi ikincil risklerin bulunduğunu bilmek).

Eğitmenler bu beceriyi şu şekilde vurgular:

Problemleri tanımlamak (ikincil riskler), Problemleri çözmek (Kendi güvenliğinizi sağlayın, başkalarına yardım edin)

Belirsizliklerle Başa Çıkma

Uygulama Alanı: Kamusal alanda öngörülemeyen durumlara (patlamalar, kamusal alan hasarı, pandemi izolasyonu vb.) yönelik "Afet Senaryoları" slaytları.

Eğitmenler bu beceriyi şu şekilde vurgular:

Duygusal tepkiler ve başa çıkma stratejileri hakkında grup tartışmaları yürütürler.

Farklı kamusal acil durum türlerinin ve bilinmeyen sonuçlarının karşılaştırılmasını teşvik ederler.

Düşünceli Kararlar Vermek

Uygulama: Belirli kamusal acil durum türlerini (hafif kimyasal sızıntılar, gaz kaçakları, gıda kontaminasyonu vb.) ele alan ve müdahale stratejileri geliştirip değerlendiren slaytlar.

Eğitmenler bu beceriyi şu şekilde vurgular:

Seçilen eylemlerin mantıklı bir şekilde gerekçelendirildiği rehberlik edilmiş grup tartışmaları düzenleyerek.

Co-funded by
the European Union

Değerlendirme Desteği

Bu eğitim modülünün sonunda katılımcılar, oturumda ele alınan temel kavramları anlama düzeylerini ölçmek için tasarlanmış 10 soruluk çoktan seçmeli bir testi tamamlarlar.

Ek Değerlendirme Stratejileri:

1)Kriz Durumlarında Karar Verme Stratejileri

Uygulama: 3-4 kısa kamusal afet senaryosu sunulur (örneğin, otel yangını, gaz kaçağı, deprem sonrası izdiham).

Soru: "Böyle bir durumda ne yapardınız?"

Amaç: Katılımcıların analiz, önceliklendirme ve hızlı karar verme becerilerini ölçmek.

2) Başa Çıkma Planı Görevi

Uygulama: Kısa bir video veya senaryo sunumunun ardından, katılımcılar adım adım bir başa çıkma planı oluşturur ve sakin kalmak, kaygıyı azaltmak ve güvenliğini sağlamak için önlemler belirler.

Amaç: Bilgi sentezleme, duygusal ihtiyaçları öngörme ve kamusal afet durumlarında psikolojik dayanıklılık stratejilerini uygulama becerisini değerlendirmek.

Ek Arka plan Materyalleri

- FEMA – National Preparedness

Link : <https://www.fema.gov/emergency-managers/national-preparedness>

- CDC – Emergency Preparedness and Response

Link : <https://www.cdc.gov/emergency/index.html>

- Emergency Preparedness Resources (NNLM)

Link : <https://www.nlm.gov/guides/emergency-and-disaster-resources>

Kaynakça

- **Erokhin, D. (2024).** Understanding human behavior response to disasters. *Oxford Research Encyclopedia of Natural Hazard Science*.
- **Ning, N., et al. (2021).** Factors associated with individual emergency preparedness behaviors: A cross-sectional survey among the public in three Chinese provinces. *BMC Public Health*, 21(1), 1–10
- **European Skills, Competences, Qualifications and Occupations (ESCO).** (n.d.). *ESCO classification portal*. European Commission. <https://esco.ec.europa.eu/en/classification>
- **Hinata, S. (2024).** Communicating with the public in emergencies. *Journal of Emergency Management*, 22(4), 273–280.

ORTAKLIK

<https://ied.eu/>

<https://denizli.afad.gov.tr/>

<https://neotalentway.com/>

<https://www.eva93.lv/>

<https://ngo-nfe4y.com.ua/en>

<https://vonhope.is/>

VET-READY ile Kolaylık Öğrenin
ÜNİTE 2: KAMUSAL VE BÜYÜK MEKAN AFETLERİNE
HAZIRLIK VE MÜDAHALE
Eğitim Modülü 10: Kamusal ve Büyük Mekan Afetlerinde
Temel Hayat Kurtarıcı Beceriler

FOLLOW US

<https://vetready.eu/>